

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 209/2023-31

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) a zo sudcov Jany Laššákovej a Petra Molnára v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátskou kanceláriou FAKTOR Legal, s. r. o., Bárdošova 2/A, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Dávid Faktor, proti postupu Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 10 T 41/2021 a postupu Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tos 103/2022 pri rozhodovaní o jeho žiadosti o prepustenie z väzby takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 10 T 41/2021 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jeho právo na urýchlené rozhodnutie o zákonnosti väzby podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** finančné zadosťučinenie v sume **500 eur**, ktoré mu **j e** Mestský súd Bratislava I **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.
3. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** náhradu trov právneho zastúpenia v sume **492,31 eur**, ktorú **j e p o v i n n ý** Mestský súd Bratislava I zaplatiť právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 5. decembra 2022 (doplnenou 23. marca 2023, pozn.) domáhal vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojich práv

podľa čl. 5 ods. 1, 3 a 4 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupmi a uzneseniami všeobecných súdov označených v záhlaví tohto uznesenia. Navrhoval zrušiť uznesenie Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 1 Tos 103/2022 z 5. októbra 2022 (ďalej len „napadnuté uznesenie“) a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie. Zároveň navrhoval priznať mu finančné zadostučinenie po 1 000 eur od každého porušovateľa a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a vyžiadaného súdneho spisu vyplýva, že sťažovateľ bol vzatý do väzby uznesením sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 1 Tp 36/2021 zo 14. mája 2021 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“) z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku. Okresný súd zároveň rozhodol tak, že podľa § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku neprijal písomný sľub sťažovateľa a podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nenahradil väzbu dohľadom probačného a mediačného úradníka nad sťažovateľom.

2.1. O sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu rozhodol krajský súd napadnutým uznesením sp. zn. 1 Tpo 20/2021 z 22. júna 2021 tak, že ju podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol.

2.2. Dňa 29. septembra 2021 prokurátorka Okresnej prokuratúry Bratislava I podala podľa § 234 ods. 1 Trestného poriadku obžalobu na sťažovateľa pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. d) a ods. 2 písm. a) Trestného zákona.

2.3. Rozsudkom zo 4. mája 2022 okresný súd uznal sťažovateľa za vinného zo skutkov uvedených v obžalobe a uložil mu súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 13 rokov. Proti rozsudku podal sťažovateľ odvolanie 6. júna 2022. Okresná prokuratúra doručila okresnému súdu 13. júna 2022 písomné vyjadrenie k odvolaniu. Sťažovateľ 29. júna 2022 a obhajca sťažovateľa 1. júla 2022 doplnili písomné odvolanie proti rozsudku (č. 1. 870, č. 1. 875 spisu okresného súdu). Krajský súd na neverejnom zasadnutí uznesením sp. zn. 4 To 77/2022 zo 7. júla 2022 zrušil v napadnutej časti rozsudok okresného súdu a vec mu v tejto časti vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie. Uznesenie bolo expedované stranám 22. júla 2022.

2.4. Sťažovateľ 11. júla 2022 podal žiadosť o prepustenie z väzby spolu s písomným sľubom, že sa už nedopustí žiadnej trestnej činnosti. Žiadosť odôvodnil najmä tým, že dôkazná situácia sa voči nemu oslabila, čo vyplýva aj z kontextu zrušenia odsudzujúceho rozsudku, a tiež z dôvodu, že je vo väzbe obmedzený na osobnej slobode dlhšiu dobu, ako je nevyhnutná na dosiahnutie účelu väzby. Okresný súd vo veci samej 25. júla 2022 požiadal Okresný súd Dunajská Streda, Okresný súd Malacky a Okresný súd Bratislava III o poskytnutie súčinnosti vo veci oznámenia dĺžky nevykonaného trestu zákazu činnosti sťažovateľa viesť motorové vozidlo v rôznych trestných konaniach a Krajské riaditeľstvo PZ Bratislava o zaslanie kamerového záznamu na vozidle hliadky. V ten istý deň obhajca sťažovateľa požiadal okresný súd nenariadovať termín výsluchu sťažovateľa vo veci žiadosti o prepustenie z väzby v čase od 3. do 10. augusta 2022 pre plánovanú dovolenku v zahraničí a tiež na deň 18., resp. 25. august 2022 pre lekárske vyšetrenia.

2.5. Okresný súd po oboznámení sa s jeho žiadosťou nariadil 28. júla 2022 výsluch sťažovateľa na 4. august 2022 o 10.00 h, preto obhajca sťažovateľa 2. augusta 2022 opätovne požiadal okresný súd o presunutie termínu z dôvodu avizovaného čerpania dovolenky.

2.6. Okresný súd 3. augusta 2022 nariadil termín výsluchu na 17. august 2022. Dňa 17. augusta 2022 súd uznesením rozhodol o zamietnutí žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby, proti ktorému bola bezodkladne podaná sťažnosť s tým, že ju obhajca doplní, keď mu bude doručené písomné vyhotovenie predmetného uznesenia. Uznesenie bolo súdom podané na poštovú prepravu 13. septembra 2022 a obhajca uznesenie prevzal 20. septembra 2022. Následne sťažnosť doplnil 24. septembra 2022, pričom doplnenie bolo doručené okresnému súdu 28. septembra 2022.

2.7. O sťažnosti proti uzneseniu zo 17. augusta 2022 rozhodol krajský súd 5. októbra 2022 (spis okresného súdu sp. zn. 10 T 41/2021 mu bol predložený 30. septembra 2022). Uznesenie bolo vypracované 17. októbra 2022, 18. októbra 2022 bolo predložené do spisovej kancelárie a 20. októbra 2022 bolo expedované. Sťažovateľ a prokuratúra prevzali uznesenie 24. októbra 2022. Obhajca sťažovateľa prevzal uznesenie 27. októbra 2022.

3. Uznesením ústavného súdu č. k. II. ÚS 209/2023-18 z 26. apríla 2023 bola ústavná sťažnosť pre namietané porušenie čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru v postupe označených porušovateľov o žiadosti sťažovateľa na prepustenie z väzby prijatá na ďalšie konanie. Vo zvyšnej časti bola sťažnosť odmietnutá pre nespĺnenie náležitostí ustanovených zákonom č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov o ústavnom súde (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Konanie o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby trvá na všeobecných súdoch už 108 dní (od 11. júla 2022 – žiadosť o prepustenie z väzby, až do 24. októbra 2022, doručenie napadnutého uznesenia) a po odčítaní tých dní, v ktorých mala konať primárne strana sťažovateľa, je to celkovo 87 dní, čo nemožno považovať za urýchlené rozhodovanie v zmysle čl. 5 ods. 4 dohovoru, pritom uznáva, že k zdržaniu v konaní nedošlo iba zavinením súdu. V tejto súvislosti poukazuje aj na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), ako aj ústavného súdu.

III.

Vyjadrenia okresného súdu, krajského súdu a replika sťažovateľa

III.1. Vyjadrenie predsedu okresného súdu:

5. Podľa názoru predsedu okresného súdu v prejednávanej veci nastali v určitej relatívne malej miere prietahy personálnou a materiálnou poddimenzovanosťou okresného súdu, ale v nie takom rozsahu, aby malo byť sťažovateľovi priznané aj finančné zadosťučinenie.

III.2. Vyjadrenie krajského súdu a predsedníčky senátu:

6. Dňa 30. septembra 2022 (piatok) bol krajskému súdu predložený spisový materiál okresného súdu sp. zn. 10 T 41/2021, z dôvodu podania sťažnosti proti jeho uzneseniu zo 17. augusta 2022.

Spis bol náhodným výberom pridelený do senátu 1 To, JUDr. Jánovi Golianovi, ktorý nebol v postavení predsedu senátu, bol iba v postavení člena senátu – votanta. Krajský súd rozhodol uznesením 5. októbra 2022 (streda), t. j. do troch pracovných dní od predloženia veci. Uznesenie krajského súdu bolo vypracované po oprave predsedníčkou senátu 17. októbra 2022, t. j. v ôsmy pracovný deň od rozhodnutia a 18. októbra 2022 bolo predložené do spisovej kancelárie a 20. októbra 2022 (štvrtok) bolo vyexpedované a doručované. Obžalovaný a prokuratúra prevzali uznesenie v pondelok 24. októbra 2022 a obhajca vo štvrtok 27. októbra 2022. Zhrnúc uvedené, senát krajského súdu naštudoval, rozhodol a vypracoval rozhodnutie v priebehu dvanástich kalendárnych dní. Nie je zrejmé, na základe čoho sťažovateľ konštatoval, že „*vyhotovené uznesenie bolo podané na poštovú prepravu po vyše dvoch týždňoch od jeho vyhotovenia*“. Senát krajského súdu rozhodol teda 5. októbra 2022, pričom zákonná lehota na písomné vypracovanie väzobného rozhodnutia je desať pracovných dní, t. j. táto plynula do 19. októbra 2022 a bola krajským súdom dodržaná. Pokiaľ sťažovateľ namieta nečinnosť konajúcich súdov, je potrebné pripomenúť, že na základe žiadosti obhajcu bol výsluch sťažovateľa pred okresným súdom posunutý o jeden týždeň. Obhajca preberal rozhodnutia súdov po ich expedovaní v lehotách piatich dní až týždňa, hoci má sídlo v Bratislave, pričom mu trvalo ďalšie štyri dni, aby doručil súdu odôvodnenie sťažnosti, ktorú sťažovateľ zahlásil pri výsluchu.

III.3. Replika právneho zástupcu sťažovateľa:

7. Sťažovateľ v stanovenej 10-dňovej lehote nevyužil právo vyjadriť sa k stanoviskám všeobecných súdov.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

8. Sťažovateľ je presvedčený, že dĺžka konania a rozhodovania o jeho žiadosti o prepustenie z väzby bola neprimeraná. Podľa názoru okresného súdu k priesťahom v konaní a pri rozhodovaní došlo iba v relatívne malej miere z dôvodu personálnej poddimenzovanosti okresného súdu a podľa krajského súdu k priesťahom z jeho strany nedošlo.

9. Podľa judikatúry EŠLP o väzbe musí súd rozhodnúť urýchlene („*bref délai*“, „*speedily*“). Lehota začína podaním návrhu alebo žiadosti a končí vydaním konečného rozhodnutia súdu, prípadne dorúčením tohto rozhodnutia, ak sa rozhodlo v neprítomnosti obvineného. Neexistuje nijaká pevne ustanovená lehota, v ktorej by súd musel rozhodnúť. Či sa rozhodlo urýchlene, posudzuje sa podľa všetkých okolností prípadu. Spravidla však lehoty rátané na mesiace sú príliš dlhé a nevyhovujú požiadavke rýchlosti v zmysle čl. 5 ods. 4 dohovoru (Bezicheri v. Taliansko, Sanchez – Reisse v. Švajčiarsko, II. ÚS 432/2013, II. ÚS 193/2014, II. ÚS 80/2015). Nečinnosť súdu trvajúca týždne, zakladá porušenie ústavných práv, resp. práv vyplývajúcich z dohovoru. Ústavný súd opakovane konštatoval napr. v III. ÚS 424/08: „Vo svojej judikatúre už ústavný súd mnohokrát vyslovil, že požiadavke neodkladnosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby v zmysle čl. 17 ods. 5 ústavy nezodpovedá lehota počítaná na mesiace, ale na týždne. Tejto požiadavke preto spravidla nemôže zodpovedať lehota konania presahujúca na jednom stupni súdu dobu jedného mesiaca a ani nečinnosť trvajúca týždne.“ (pozri aj III. ÚS 7/00, I. ÚS 18/03, III. ÚS 255/03, III. ÚS 199/05, II. ÚS 353/06).

10. Z listinných dôkazov, ktoré mal ústavný súd k dispozícii (označený spis okresného súdu), zistil vo vzťahu ku konaniu okresného súdu vo veci návrhu sťažovateľa o prepustení z väzby skutkový stav opísaný v bodoch 2.4 až 2.6 tohto nálezu.

11. Odhliadnuc od časových záverov, ku ktorým dospel sťažovateľ (a ktoré tiež zistil ústavný súd), v skutočnosti odo dňa doručenia žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby okresnému súdu (11. júl 2022) do dňa pokynu na doručenie uznesenia okresného súdu obhajcovi sťažovateľa (13. september 2022) uplynulo 64 dní, čo sa nedá považovať za urýchlené konanie v zmysle ustálenej judikatúry, podľa ktorej lehoty počítané na mesiace spravidla za primerané považovať nemožno. Ústavný súd nemohol pritom uznať ako dôvod nekonania ani personálnu poddimenzovanosť okresného súdu, pretože súdu musí byť známa konštantná judikatúra ústavného súdu k tejto problematike.

12. Vzhľadom na celkovú dobu konania pred okresným súdom preto došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, ako aj jeho práva na urýchlené rozhodnutie o zákonnosti väzby podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

13. Pokiaľ ide o sťažnosť na postup krajského súdu, ústavný súd tejto časti ústavnej sťažnosti sťažovateľa nevyhovel (bod 4 výroku nálezu), pretože zistil, že k žiadnym prietahom v konaní zo strany krajského súdu nedošlo (bližšie pozri bod 2.7 tohto nálezu).

V.

Primerané finančné zadost'učinenie

14. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadost'učinenie, ak o to požiadal.

15. Sťažovateľ požiadal o priznanie finančného zadost'učinenia od okresného súdu aj krajského súdu vo výške po 1 000 eur. Ústavný súd priznal sťažovateľovi primerané finančné zadost'učinenie od označeného porušovateľa (okresný súd) 500 eur, čo považoval za primerané vo vzťahu k porušeniu jeho základného práva spôsobeného neprimeranou dĺžkou rozhodovania o jeho žiadosti o prepustení z väzby, ale aj z dôvodu, že konanie sa predĺžilo aj v dôsledku prekážky na strane obhajcu sťažovateľa (bližšie pozri body 2.4 a 2.6 tohto nálezu).

VI.

Trovy konania

16. Sťažovateľovi ako úspešnému účastníkovi konania prináleží náhrada trov, ktoré mu vznikli právnym zastupovaním advokátom. Sťažovateľ požiadal trovy právneho zastúpenia za dva úkony právnych služieb (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti) po 193,50 eur, dva režijné paušály po 11,63 eur a daň z pridanej hodnoty, spolu vo výške 492,31 eur. Preto mu ústavný súd priznal trovy právneho zastúpenia v sume ako požadoval (bod 3 výroku nálezu).

17. S účinnosťou od 1. júna 2023 vstúpili do platnosti viaceré zmeny v organizácii všeobecných súdov, ich príslušnosti a obvodov (tzv. nová súdna mapa). Zákonný rámec tvorí najmä zákon č. 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody súdov v znení zákona č. 398/2022 Z. z., ktorým sa mení zákon č. 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody súdov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony. Podľa § 18n zákona č. 371/2004 Z. z. od 1. júna 2023 sa porušovateľ Okresný súd

Bratislava I označuje ako Mestský súd Bratislava I. Z tohto dôvodu ústavný súd uložil povinnosť zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie a náhradu trov konania Mestskému súdu Bratislava I (výrok 2 a 3 nálezu).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. júna 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu